

ΧΙΟΣ

Τι συμβαίνει σήμερα στις προσφυγικές δομές στα νησιά του Αιγαίου



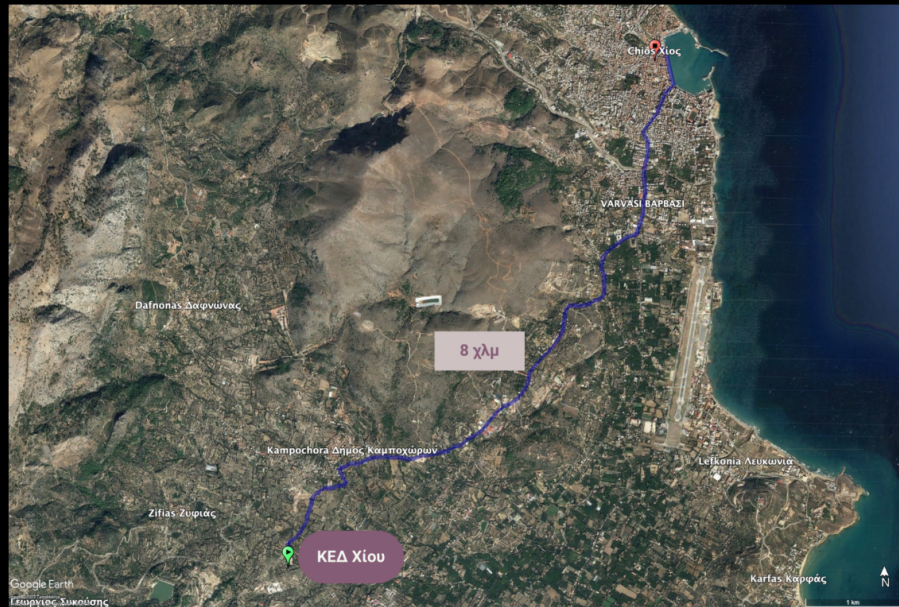
Photo: Greek Ministry of Migration and Asylum

Κ.Ε.Δ. Χίου, ΒΙΑΛ

Και στη Χίο τους τελευταίους μήνες του 2022 παρατηρήθηκε αύξηση των αφίξεων σε σύγκριση με το 2021. Το πρώην Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) της Βιάλ που λειτουργεί από το 2016, μετονομάστηκε τον Νοέμβριο του 2022 σε Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) Χίου. Βρίσκεται 8 χλμ. από την πόλη της Χίου όμορο στο χωριό Χαλκειός. Η δομή έχει κατασκευαστεί σε ένα παλαιότερο εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο αλουμινίου, όπου το μισό τμήμα του εργοστασίου χρησιμοποιείται τα τελευταία χρόνια ως κέντρο διαχωρισμού και ανάκτησης αποβλήτων, με αποτέλεσμα τους καλοκαιρινούς μήνες να υπάρχει έντονη δυσοσμία. Έως τον Νοέμβριο του 2022, οι νεοαφιχθέντες μεταφέρονταν στη δομή καραντίνας στη περιοχή Λευκωνιά για περίοδο 14 ημερών, στο πλαίσιο των προστατευτικών μέτρων για τη μη εξάπλωση της Covid-19. Η δομή καραντίνας στη Λευκωνιά έκλεισε οριστικά στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

ΚΕΔ Χίου

Απόσταση από αστικό κέντρο του νησιού (χλμ)	8
Κόστος εισιτηρίου μεταφοράς ανά άτομο ανά διαδρομή	1,5€
Κόστος μεταφοράς με ταξί	13€



Το τελευταίο διάστημα, ο αριθμός των διαμενόντων έχει μειωθεί αισθητά^[1].

ΚΕΔ ΧΙΟΥ

Αφίξεις 1/1/2023-2/4/2023	244
Ονομαστική Χωρητικότητα	1014
Διαμένοντες στις 31/3/2023	411
Άνδρες (%)	56%
Γυναίκες (%)	29%
Παιδιά (%)	15%
Σουαλία	30%

Παλαιστίνη	18%
Σιέρα Λεόνε	14%
Λ.Δ. Κονγκό	8%
Σουδάν	7%
άλλες	23%

Ονομαστική χωρητικότητα "ασφαλούς περιοχής" για παιδιά 72

Ασυνόδετα Ανήλικα 39

Διαμένοντα παιδιά εντός "ασφαλούς περιοχής" 39

Υπατή Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (+weekly snapshot, 2/4/2023), Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδετων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου



A Flourish table

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδετων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου^[2], στις 9 Μαρτίου στην ΚΕΔ Χίου υπήρχαν 39 ασυνόδετα ανήλικα, όπου όλα διέμεναν μέσα στην «ασφαλή περιοχή» (safe area) με χωρητικότητα για 72 παιδιά. Στα μέσα Μαρτίου δεν υπήρχε στο νησί πλέον Επίτροπος για τα ασυνόδετα ανήλικα, καθώς έληξε η σύμβαση της δικηγόρου που είχε το συγκεκριμένο καθήκον. Το ίδιο χρονικό διάστημα δήλωσε την παραίτησή του και ο διοικητής της ΚΕΔ, του οποίου η θητεία λήγει επίσημα τέλη Απριλίου. Και στην Χίο έχει μειωθεί ο αριθμός των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο, με σημαντικές επιπτώσεις στην παροχή υπηρεσιών και αγαθών πρώτης ανάγκης.

Εναλλακτικές μορφές στέγασης για ευάλωτους ενήλικες και οικογένειες δεν υπάρχουν πλέον στο νησί. Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία^[3], η ΜΕΤΑδραση λειτουργεί μια μεταβατική δομή φιλοξενίας ασυνόδετων ανηλίκων, η Κιβωτός του Κόσμου διαθέτει ένα καταφύγιο για παιδιά των οποίων η γονική μέριμνα έχει αφαιρεθεί κατόπιν εισαγγελικής εντολής, ενώ υπάρχουν επίσης, ορισμένα άτομα τα οποία έχουν βρει με δικούς τους πόρους στέγαση (self-accommodated people).

Μαθήματα μη τυπικής εκπαίδευσης για ανήλικους και ενήλικους που διαμένουν στην ΚΕΔ παρέχονται από τη ΜΚΟ ΜΕΤΑδραση.

Χωρίς γιατρό και κοινωνικό λειτουργό

Το σημαντικότερο πρόβλημα την περίοδο της έρευνας της RSA στη Χίο ήταν η έλλειψη γιατρού μέσα στη δομή, όπως επίσης οι ελλείψεις στην ψυχοκοινωνική στήριξη, ακόμα και για τα ασυνόδετα ανήλικα. Από τον Απρίλιο του 2021 δεν υπάρχει σταθερή παρουσία γιατρού μέσα στη δομή. Επίσης, εδώ και ένα χρόνο δεν υπάρχει κοινωνικός λειτουργός, συνεπώς όταν πρέπει να γίνει διερεύνηση ενός περιστατικού που κανονικά μπορεί να πραγματοποιήσει μόνο κοινωνική λειτουργός, αναλαμβάνουν τη διαδικασία ψυχολόγοι. Η διαδικασία κρίσης για την ευαλωτότητα φαίνεται να πάσχει επάρκειας, καθώς σε μία προσπάθεια εξεύρεσης λύσης στο σοβαρό έλλειμμα ιατρικού προσωπικού, το κενό καλείται να καλύψει νοσηλευτικό προσωπικό υποβάλλοντας ερωτήσεις στους αιτούντες άσυλο και στη συνέχεια τα σχετικά έγγραφα υπογράφονται από γιατρό που μεταβαίνει στη δομή από το Νοσοκομείο της Χίου ή από κλιμάκιο του ΕΟΔΥ. Αυτό αποκλείει από την ιατρική εξέταση όσους έχουν θεωρηθεί ότι δεν πληρούν τα κριτήρια ευαλωτότητας, καθώς μόνο στην περίπτωση αμφιβολίας, τους γίνεται ραντεβού για ιατρική εξέταση και έκδοση της ιατρικής τους κάρτας.

Στα μέσα Φεβρουαρίου, η οργάνωση Salvamento Marítimo Humanitario (SmH) που κάλυπτε σοβαρές ελλείψεις στην ιατρική περιθαλψη εντός της ΚΕΔ, και είχε εγγραφεί στο προηγούμενο μητρώο της Διοίκησης, αναγκάστηκε να παύσει τη λειτουργία της λόγω μη εγγραφής της στο μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Η SmH βρισκόταν από το 2015 στο νησί παρέχοντας γιατρούς και νοσηλευτές, και τη δυνατότητα στους διαμένοντες να κάνουν υπερήχους. Λόγω της αποχώρησης της SmH, η οποία συνεργαζόταν με την γερμανική οργάνωση Offene Arme για τη μεταφορά με ταξί εκτάκτων περιστατικών στο νοσοκομείο και την εξυπηρέτηση προγραμματισμένων ραντεβού, δημιουργήθηκε μεγάλο κενό, το οποίο δεν έχει μέχρι σήμερα καλυφθεί. Τα επειγόντα περιστατικά που προκύπτουν στη δομή θα πρέπει να εξυπηρετούνται από το ένα και μοναδικό όχημα του ΕΚΑΒ που υπάρχει στο νησί, το οποίο ήδη *δεν μπορεί* να εξυπηρετήσει τις υπάρχουσες ανάγκες του τοπικού πληθυσμού, με αποτέλεσμα να χάνονται ανθρώπινες ζωές. Μετά την αποχώρηση της SmH οι διαμένοντες –ακόμα και έγκυες γυναίκες- πρέπει επίσης, να απευθύνονται σε ιδιώτες ιατρούς ή το νοσοκομείο (με σημαντικές καθυστερήσεις) για να κάνουν υπέρηχο.

Ελλείψεις σε βασικά αγαθά

Υπάρχει σημαντική βελτίωση όσον αφορά το θέμα της αίσθησης ασφάλειας σε σύγκριση με το παρελθόν. Ωστόσο, εργαζόμενοι/ες μέσα στη δομή κάνουν λόγο για κοντέινερ σε πολύ άσχημη κατάσταση, τα οποία χρειάζονται εκτεταμένη συντήρηση για να είναι κατοικήσιμα, και όπου στα περισσότερα δεν λειτουργεί ο κλιματισμός, με αποτέλεσμα οι διαμένοντες το χειμώνα να αγοράζουν σόμπες αλογόνου για να ζεσταθούν. Επίσης γίνονται απεντομώσεις γιατί υπάρχουν πολλές καταριίδες μέσα στους χώρους. Το φανηγό είναι χαμηλής ποιότητας, ενώ υπάρχουν αναφορές για περιπτώσεις τροφικών δηλητηριάσεων.

Επίσης, δημιουργούνται σοβαρές δυσχέρειες με τα δρομολόγια μεταφοράς των μαθητών από τη Βιά στο δημόσιο σχολείο. Ρούχα και παπούτσια παρέχονται από πολύ λίγες οργανώσεις που βρίσκονται εκτός δομής, όπως η Offene Arme. Εργαζόμενοι/ες αναφέρουν ότι κατά καιρούς υπάρχουν ελλείψεις σε βασικά αγαθά, ακόμα και για τα ασυνόδετα ανήλικα που διαμένουν μέσα στη δομή.

Διερμηνεία και νομική στήριξη

Στα μέσα Μαρτίου μέσα στη δομή υπήρχαν τρεις αραβόφωνοι, μία γαλλόφωνη και ένας διερμηνέας για σομαλικά, που καλούνταν να καλύψουν ανάγκες και σε άλλες υπηρεσίες, καθώς αυτό το διάστημα καμία άλλη υπηρεσία δεν διέθετε διερμηνείς. Το Γενικό Νοσοκομείο Χίου «Σκυλίτσειο» δεν διαθέτει πλέον διερμηνείς, κάτι που καθιστά πολλές φορές εξαιρετικά δυσχερή την επικοινωνία των ασθενών με το προσωπικό. Όταν προκύπτει επείγουσα ανάγκη, γίνεται τηλεφωνική διερμηνεία με διαθέσιμους διερμηνείς από την ΚΕΔ.

Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία^[4], μέσα στην ΚΕΔ παρέχεται νομική βοήθεια από τη ΜΕΤΑδραση, με έναν δικηγόρο πλήρους απασχόλησης, καθώς και από την PRAKSIS για νομικές διαδικασίες παιδιών σε οικογένειες, με έναν δικηγόρο μερικής απασχόλησης. Οι οργανώσεις Equal Rights Beyond Borders, A.Ss.i.S.T. αλλά και η RSA, παρέχουν επίσης νομική στήριξη, χωρίς ωστόσο να έχουν παρουσία μέσα στην ΚΕΔ.



Εμπόδια στην κατασκευή της νέας υπερδομής στην τοποθεσία Θόλος



Ο στόχος του υπουργείου ήταν η λειτουργία της νέας κλειστής δομής στην τοποθεσία Άκρα Παχύ, Θόλος, Χίου να επιτευχθεί τον Απρίλιο του 2023, ωστόσο έχει δοθεί νέα προθεσμία για τον Σεπτέμβριο του 2023. Εικόνα Δορυφόρου: 9/7/2021

Παρά το γεγονός ότι η τοπική κοινωνία έχει εκφράσει ποικιλοτρόπως και επανειλημμένα την καθολική αντίθεση της στην κατασκευή κάθε υπερδομής στη Χίο και ειδικότερα στην περιοχή Θόλος, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου επιμένει στην κατασκευή της. Ο στόχος του υπουργείου ήταν η λειτουργία της νέας κλειστής δομής να επιτευχθεί τον Απρίλιο του 2023, ωστόσο έχει δοθεί νέα προθεσμία για τον Σεπτέμβριο του 2023. Η κατασκευή της 100% χρηματοδοτούμενης απευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση κλειστής δομής στην περιοχή του Θόλους δεν προχωρά στη βάση της αποδοχής της τοπικής κοινωνίας, ούτε και σύννομα, με το αίτημα του Υπουργείου για πρόσβαση των μηχανημάτων στην επίμαχη έκταση να έχει προκρούσει σε τέσσερις αλληπάληλες δικαστικές αποφάσεις. Τον περασμένο Δεκέμβριο, το μονομελές πρωτοδικείο Χίου, στο οποίο συζητήθηκε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων του υπουργείου προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στην επίμαχη περιοχή του Θόλου, απέρριψε για τέταρτη φορά την έκδοση προσωρινής διαταγής. Η εκ νέου σύζηση για τα ασφαλιστικά μέτρα αναμένεται να γίνει στις 5 Ιουλίου 2023, ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου Χίου. Ο υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου παράτεινε με τροπολογία την κατοχή του δημοτικού ακινήτου της ΒΙΑΑ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 για την χρήση του ως Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης⁶⁵.

Σημειώσεις

1. Σύμφωνα με το weekly snapshot για τη Χίο της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, από 2 Απριλίου 2023. [↑](#)
2. Γραπτή απάντηση προς την RSA στις 16 Μαρτίου 2023. Η απόκλιση μεταξύ του συνόλου των ασυνόδευτων ανηλικών και των διαμενόντων εντός ασφαλούς περιοχής αφορά σε χωρισμένους ανήλικους με πράξη ανάθεσης προσωρινής επιμέλειας. [↑](#)
3. Στοιχεία από τη γραπτή απάντηση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, σε σχετική αλληλογραφία με την RSA, στις 16 Μαρτίου 2023. [↑](#)
4. Ο.π. υποσημ. 3. [↑](#)
5. Ν. 5003/2022 ΦΕΚ 230/Α'/14.12.2022, άρθρο 136. [↑](#)

Επιστροφή στην κεντρική δημοσίευση:
[Τι συμβαίνει σήμερα στις προσφυγικές δομές στα νησιά του Αιγαίου](#)

Διαβάστε αναλυτικά για τις συνθήκες που επικρατούν σε:
[Λέσβο, Σάμο, Κω, Λέρο](#)

[Here you can find the publication in english](#)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλέφωνο: +30 22711 03721
Fax: +30 22711 00466
Τύπος: media@rsaegean.org
Email: info@rsaegean.org

Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA) 2023

Όροι χρήσης – πολιτική απορρήτου – Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

[Έντυπο παραπόνων \(pdf\)](#)